

Henry Sørensen: Det lovforslag, vi nu har til behandling, betyder en ændring i forhold til den gamle danske retssædvane, hvorefter alle havde adgang til at borttage sten, sand og grus fra havbunden; denne ret gøres nu afhængig af en tilladelse fra ministeren for offentlige arbejder.

Med den udvikling, der i særlig grad i de senere år er sket i optagningen af ralmaterialer langs vore kyster og indsejlinger til sunde og fjorde, er denne lovgivning efter min opfattelse helt nødvendig; dels af hensyn til de strømændringer, der kan ske, når man fjerner for store mængder af ralmaterialer visse steder, dels af hensyn til den risiko, der er, og som ministeren også peger på i bemærkningerne, for at komme ud i en situation med mangel på de meget eftertragtede materialer til bygnings- og anlægsvirksomhed.

Sandsugere kan jo i dag uden særlige hindringer, når blot de gældende bestemmelser i kystfredningsloven og saltvandsfiskeriloven overholdes, foretage optagninger på store dele af søterritoriet, altså inden for de 3 sømil, og derefter sejle direkte til udenlandsk havn og oplagre materialerne. Det er derfor ud fra venstres opfattelse nødvendigt med en lovgivning som denne for i god tid at tage højde for de af mig før nævnte situationer.

Der er jo foreslået en meget principiel ændring i forhold til bestående retssædvane på dette område, men jeg mener, at ministeren har formuleret lovforslaget på en sådan måde, at det ikke lægger hindringer i vejen for de virksomheder, der allerede har etableret sig, eller afskærer nye virksomheder fra at komme ind på dette felt.

Det, som er det centrale i lovforslaget, er vel, at opnåelse af en tilladelse til at udnytte havbunden er gjort betinget af, at man udlosser de optagne materialer i dansk havn eller i hvert fald på en godkendt landingsplads i landet, hvorved man i højere grad, end det hidtil har været tilfældet, sikrer sig, at materialerne kan komme danske bygge- og anlægsvirksomheder til gode. Der er vel ingen tvivl om, at løsningen i dansk havn vil medvirke til at bremse eksporten i hvert fald i nogen grad, og det er ganske enkelt også hensigten. Men det må da også understreges, at der ikke i lovforslaget indeholdes noget eksportforbud, eksport skal

bare nu ske via dansk jord. Det er måske et spørgsmål, om man skal drøfte et sådant eksportforbud nærmere under det kommende udvalgsarbejde, men det kommer der vel andre røster om. Det ville måske være nyttigt at se på et eventuelt eksportforbud, men selvfølgelig med mulighed for eksporttilladelser. Der ville vel nok ad den vej opnås en bedre kontrolforanstaltning, hvad jeg forstod hr. K. J. Mortensen efterlyste.

Det er vel også værd i denne forbindelse at nævne, at de meget eftertragtede materialer, der her er tale om, inden de eksporteres, da bliver bearbejdet på dansk område; derved opnår de en væsentlig større værdi og bliver derved også mere eftertragtet fra udlandets side. Vi må da heller ikke overse, at det kan betyde en mindre stigning i beskæftigelsen, og det kan der jo da også blive brug for, idet vi da beholder den arbejds løn, der indtjenes ved bearbejdelse her i landet.

Jeg kan på venstres vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig, men grundig udvalgsbehandling.

Amtoft: Der er flere årsager til, at det er nødvendigt at ændre på de nugældende forhold, og det lovforslag, som vi nu her behandler, er med hertil.

Vi bruger store sømaterialer bl. a. til betonstøbning, og det forbrug, vi har, er stærkt stigende. Nu er størrelsen af vore ressourcer af søral ukendt, og man frygter, at det er en forholdsvis begrænset mængde, der er til rådighed. Vi kan naturligvis bruge materialer fra grusgrave i landet, men dels er disse materialer ikke så gode, dels er de også begrænsede bl. a. på grund af fredning og byudvikling. Når vi har så små mængder af grus og ral og måske om nogle år skal importere støbematerialer fra Norge og Sverige, virker det urimeligt, at der må eksporteres omkring 1 mill. m³ om året, hovedsagelig til Vesttyskland.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at dette forhold er den væsentlige årsag til det lovforslag, vi her behandler. Men der er en anden grund, som peger i den samme retning, nemlig den, at det er temmelig sandsynligt, at fjernelsen af rallen fremmer kystnedbrydningen.

Så kan man spørge, om lovforslaget vil tjene disse formål. Allerførst vil jeg bemærke, at justitsministeren om kontinentalsok-